

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR X

САРАЈЕВО, 31.12.2024.

БРОЈ/NUMBER 1

ЖИВОТНА СРЕДИНА

ENVIRONMENT

ПРЕРАДА И ОДСТРАЊИВАЊЕ ОТПАДА

WASTE RECOVERY AND DISPOSAL

Агенција за статистику Босне и Херцеговине објављује податке о преради и одстрањивању отпада у Босни и Херцеговини за референтну 2023. годину.

Извјештајне јединице су пословни субјекти и дијелови пословних субјеката који су регистровани као сакупљачи отпада према Класификацији дјелатности (КД БиХ 2010) разврстани у подручје дјелатности Е – Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације животне средине.

Пословни субјекти који врше прераду и одстрањивање отпада, приказују количине отпада које су у референтном периоду преузете од других с намјером даљег управљања отпадом.

Имајући у виду покривеност извјештајних јединица само за област Е – класификације дјелатности БиХ, укупна количина прерађеног и одстрањеног отпада износила је 656 248 тона у 2023. години.

Од укупне количине прикупљеног отпада 79,7% је прикупљено са подручја Босне и Херцеговине, увоз из других земаља је износио 3,1%, а ускладиштена количина је износила 17,2%.

По начину господарења отпада 17,2% је било привремено ускладиштено, 19,7% прерађено, 0,4 одстранјено и 62,6% предато другом пословном субјекту на даљу прераду и збрињавање.

Директиве и закони ЕУ, а прије свега Директива 94/62/ЕЦ о амбалажи и амбалажном отпаду, постављају принцип „продужене одговорности произвођача“, да рециклирају и искористе амбалажни отпад који настаје на тржишту након конзумирања њихових производа. Посматрајући период 2014-2023, тренд показује пораст укупне количине прикупљеног отпада, као и количине предате другоме на управљање. Значајније количине отпадних материја су такођер увезене и прерађене.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina publishes data on recovery and disposal of waste in Bosnia and Herzegovina, reference year 2023.

Reporting units are business entities and parts of business entities that are registered as waste collectors which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities.

Legal entities engaged in processing and removal of waste, show the amount of waste taken from others during the reference period with the intention of further waste management.

Taken into account coverage of reporting units for only above mentioned NACE Section E in 2023 the total quantity of recovered and disposed waste was 656 248 tons.

Of the total amount 79,7% of collected waste was collected from the territory of Bosnia and Herzegovina, imports from other countries amounted to 3,1% and stored amount of waste reached 17,2%.

By type of management of waste 17,2% was temporary stored, 19,7% processed, 0,4 disposed and 62,6% handed over to another business subject for further processing and disposal.

EU Directives and laws, primarily Directive 94/62 / EC on packaging and packaging waste, set the principle of "extended producer responsibility" to recycle and utilize packaging waste generated in the market after the consumption of their products.

During the period of 2014-2023 an increase in total amount of waste collected, as well as the amount given to others for disposal. Significant amount of waste materials is also imported and recovered.

Табела 1. ИЗВОРИ ПРЕРАЂЕНОГ И ОДСТРАЊЕНОГ ОТПАДА, тона

Table 1. Sources of recovered and disposed waste, tons.

	УКУПНО TOTAL	С подручја БиХ From BiH territory	Увезено у БиХ Imported to BiH	Привремено складиштено Temporary stored
2014	535 016	474 144	5 774	54 951
2015	528 006	438 598	17 989	71 415
2016	578 252	501 712	31 602*	65 551
2017	600 777	542 685	37 421*	55 441
2018	689 730	583 293	45 568	60 847
2019	638 423	525 249	29 763	83 411
2020	613 597	502 628	9 415	101 554
2021	807 855	686 610	19 550	102 101
2022	790 567	681 655	16 070	92 840
2023	656 248	522 908	20 670	112 670

*Коригован податак

*Data corrected

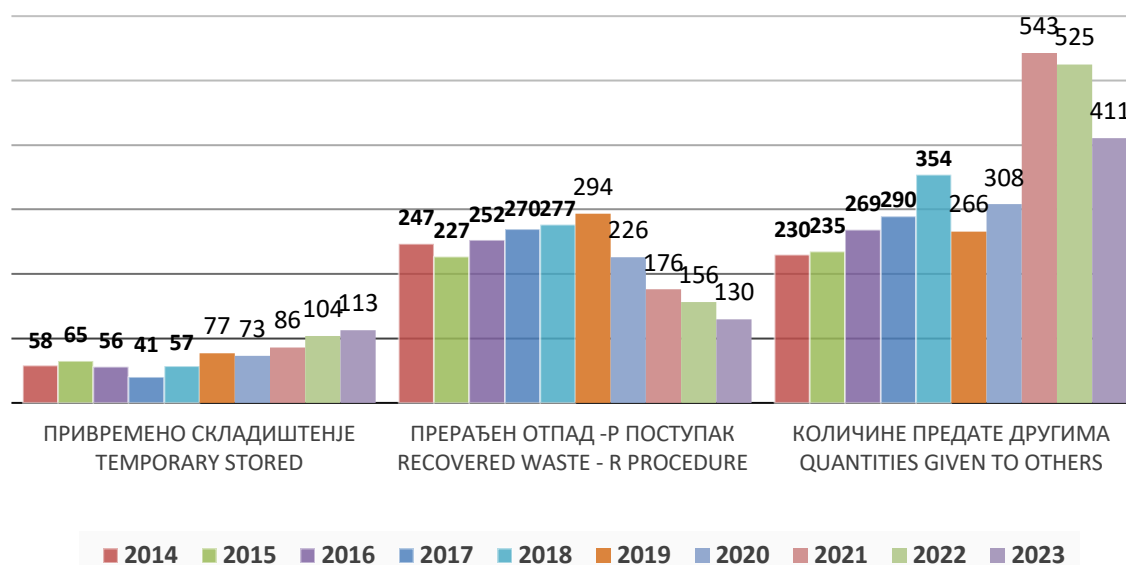
Табела 2. НАЧИН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ, тона

Table 2. Waste management types, tones.

	УКУПНО TOTAL	Привремено складиштено – стање на дан 31.12. Temporary stored as of 31.12.	Прерађене количине отпада - Р поступак Recovered waste – R operations	Одстрањене количине отпада – Д поступак Disposed waste – D operations	Количине отпада предате другима на управљање Quantities of waste given to others for management
2014	535.016	57 840	246 813	840	229 523
2015	528.006	65 331	227 047	301	235 326
2016	578 252	56 122	252 373	751	269 006
2017	600 777	40 580	269 948	259	289 990
2018	689 730	57 480	277 055	726	354 469
2019	638 423	77 304	294 050	718	266 351
2020	613 597	78 659	225 993	1 172	307 772
2021	807 855	86 003	176 241	2 947	542 664
2022	790 567	103 953	155 858	5 521	525 228
2023	656 248	112 855	129 634	2 849	410 910

Графикон 1. НАЧИН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ, '000 тона

Graph 1. Waste management types, '000 tones.

Табела 3. КОЛИЧИНЕ ПРЕРАЂЕНОГ И ОДСТРАЊЕНОГ ОТПАДА, БиХ, тона

Table 3. Amount of processed and disposed waste, BiH, tones.

Врсте поступака за поврат компоненти <i>Types of recovery operations</i>	Врсте поступака збрињавања <i>Methods of disposal operations</i>
Поступци "R" <i>"R" operations</i>	Поступци "D" <i>"D" operations</i>
129 634	2 849

Табела 4. ПОСТУПЦИ ПОВРАТА КОМПОНЕНТИ У СКЛАДУ С АНЕКСОМ II РЕГУЛАТИВЕ О СТАТИСТИЦИ ОТПАДА

Table 4. Recovery of components procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

Листа поступака и метода поновног искориштавања отпада (Р листа)	
P1	Коришћење отпада углавном као горива или другог начина добијања енергије
P2	Обнављање/регенерација отпадног растварача
P3	Рециклирање/обнављање отпадних органских твари које се не користе као растварач (укључујући компостирање и друге процесе биолошке трансформације)
P4	Рециклирање/обнављање отпадних метала и спојева метала
P5	Рециклирање/обнављање других отпадних анорганских материјала
P6	Регенерација отпадних киселина или лужина
P7	Прерада отпадних састојака који се користе за смањивање онечишћења
P8	Прерада отпадних састојака из катализатора
P9	Поновна прерада отпадних уља или други начини поновне употребе отпадних уља
P10	Третирање тла отпадом у сврху пољопривредног или еколошког побољшања
P11	Прерада отпада насталог било којим поступком P1 до P10
P12	Размјена отпада ради примјене било којег од поступака прерада P 1 до P 11
P13	Складиштење отпада прије било којег од поступака прерада P 1 до P 12 (осим привременог складиштења отпада на локацији на којој је настао, прије скупљања).

Табела 5. ПОСТУПЦИ ОДСТРАЊИВАЊА У СКЛАДУ С АНЕКСОМ II РЕГУЛАТИВЕ О СТАТИСТИЦИ ОТПАДА

Table 5. Disposal procedures in accordance with Annex II of regulation on waste statistics

Листа поступака и метода одлагања (Д листа)	
D1	Одлагање отпада у или на тло (нпр. одлагалиште итд.)
D2	Обрада отпада на или у тлу (на примјер, биолошка разградња текућег или муљевитог отпада у тлу итд.),
D3	Дубоко утискивање отпада (на примјер, утискивање отпада пумпама у бушотине, исцрпљена лежишта соли, природне шупљине итд.),
D4	Одлагање отпада у површинске базене (на примјер, одлагање текућег или муљевитог отпада у јаме, базене, лагуне итд.),
D5	Одлагање отпада на посебно припремљено одлагалиште (одлагање у повезане коморе које су затворене и изоловане једна од друге и од околиша итд.),
D6	Испуштање отпада у копнене воде искључујући мора/оцеане,
D7	Испуштање отпада у мора/оцеане укључујући и укапање у морско дно
D8	Биолошка обрада отпада која није специфицирана другдје у овим поступцима, а која за посљедицу има коначне састојке и мјешавине које се збрињавају било којим поступком Д 1 – Д 12
D9	Физикално-хемијска обрада отпада која није спецификована другдје у овим поступцима, а која за посљедицу има коначне састојке и мјешавине које се збрињавају било којим поступком Д 1 – Д 12 (на примјер испаравање, сушење, калцинирање итд.),
D10	Спаљивање отпада на копну
D11	Спаљивање отпада на мору
D12	Трајно складиштење отпада (нпр. смјештање спремника у руднике итд.)
D13	Спајање или мијешање отпада прије подвргавања било којем од поступака Д 1 – Д 12,
D14	Поновно паковање отпада прије подвргавања било којем од поступака Д 1 – Д 13

МЕТОДОЛОГИЈА

Подаци о отпаду прикупљени су Годишњим извјештајем о преради / одстрањивању отпада у Босни и Херцеговини, референтна 2022. година.

Извјештајне јединице су пословни субјекти и дијелови пословних субјеката из Регистра пословних субјеката који су према Класификацији дјелатности (КД БиХ 2010) разврстани у подручје дјелатности Е – Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатностима санације околиша. Област је 38 - Скупљање отпада, дјелатности обраде и збрињавања отпада; рециклажа материјала.

Извјештај се заснива на евиденцији и документацији, а тамо гдје није могуће, на процјени.

Регулатива 2150/2002/ЕЦ Европског парламента и Савјета од 25. новембра 2002. године обавезује извјештавање Европског статистичког уреда (EUROSTAT) о статистичким подацима о отпаду, као и кориштење заједничких дефиниција и класификација.

Статистички подаци о обради отпада рашчлањују се у сљедећих пет категорија обраде:

1. поврат енергије (P1)
2. спаљивање отпада (D10)
3. поврат отпада (сем поврата енергије) (P2 до P11)
3а: рециклажа
3б: насипавање
4. одлагање отпада на одлагалиште (D1, D5, D12)
5. остали облици збрињавања (D2, D3, D4, D6, D7).

Поступке поврата и збрињавања (наведени под шифрама Р и Д) треба схватати и примјењивати досљедно како би добивени подаци били упоредиви.

Основна начела за разликовање поступака прераде и поступака збрињавања су:

- Одлука о томе да ли обрада отпада представља поступак прераде овиси о главном циљу поступка.
- Главни циљ поступка прераде мора бити да отпад буде користан, јер замјењује друге материјале.

METHODOLOGY

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina for the first time publishes data on processing / removal of waste in Bosnia and Herzegovina, reference year 2022.

Reporting units are companies or parts of companies with 10 and more employees which are classified by NACE Rev. 2. in the field of activity E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities. Section is 38 - Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery.

Report is based on records and documentation, and where that is not possible on estimation.

Regulation 2150/2002/EC of the European Parliament and the Council of 25 November 2002 requires reporting to the European Statistical Office (EUROSTAT) about the statistical data on waste, as well as the use of common definitions and classifications.

Statistics on waste treatment are broken down into the following five treatment categories:

1. energy recovery (R1)
2. waste incineration (D10)
3. recovery (other than energy recovery) (R2 to R11)
3a: recycling
3b: backfilling
4. landfilling (D1, D5, D12)
5. other forms of disposal (D2, D3, D4, D6, D7).

Recovery and disposal operations (hereinafter referred to as R and D codes) must be understood and applied in a consistent way so that the data produced are comparable.

Following are the basic principles for distinguishing between recovery and disposal operations:

- *The decision as to whether the treatment of waste constitutes a recovery operation depends on the principal objective of the operation.*
- *The principal objective of a recovery operation must be that the waste serves a useful purpose BY replacing other materials.*

ДЕФИНИЦИЈЕ

Отпад: свака твар или предмет одређен категоријама отпада прописаним проведбеним прописом Закона о управљању отпадом ФБиХ (Сл. новине ФБиХ 33/03), и Закона о управљању отпадом РС (Сл. Гл. 53/02) које посједник одбацује, намјерава или мора одбацити.

Третман: физички, термални, хемијски или биолошки процеси, укључујући сортирање, који мијењају карактеристике отпада у циљу смањивања количине или опасних особина, олакшавају руковање или повећавају поврат компоненти отпада.

Поврат компоненти: поврат материјала и енергије из искориштених производа или отпада у привредни систем примјеном одређеног технолошког поступка или спаљивањем.

Складиштење: одлагање отпада од стране произвођача унутар постројења и погона, а највише три године, на начин који искључује опасност по околиш и људско здравље.

Депонија: значи мјесто одлагања отпада у сврху коначног одлагања на површини или испод површине земљишта.

Одстрањивање отпада: сваки поступак третмана или одлагања отпада у складу са одредбама Закона.

Обрада: сваки поступак прераде или одстрањивања отпадне опреме у складу о Закону о управљању отпадом, након што је отпадна опрема предата у постројење за обраду због спречавања загађења.

Рециклажа: поновно кориштење отпадних материјала у производњи за првобитну сврху или за друге намјене, сем енергетске прераде.

Складиште: објекат или простор у објекту који користи произвођач или увозник или у њихово име и за њихов рачун друго лице, уређен за преузимање отпадне опреме и за привремено складиштење прије предаје у постројење за обраду.

Оператер система: правно лице, на које су произвођачи или увозници пренијели обавезу управљања и збрињавања отпадном опремом.

Сопствена прерада: прерада (рециклираје, спаљивање у енергетске сврхе, компостирање...) отпада којег је фирма сама генерисала и сами прерадили на локацији вашег предузећа.

Производни отпад: отпад који настаје у производном процесу у индустрији, обрту и другим процесима, а по саставу и својствима разликује се од комуналног отпада. Производним отпадом не сматрају се остаци из производног процеса који се користе у производном процесу истог произвођача.

Произвођач отпада: свако лице чијом активностју настаје отпад (изворни произвођач) и/или која претходном обрадом, мијешањем или другим поступком, мијења састав или особине отпада.

DEFINITIONS

Waste: any substance or item determined by certain waste categories prescribed by the Law on Waste (O.G. FBiH No. 33/03) and the Law on Waste RS (O.G. RS, No. 53/02), discarded, or intended to be discarded by the holder.

Treatment: physical, thermal, chemical or biological processes, including sorting, that change the characteristics of waste in order to minimize the amount of or dangerous properties, facilitate handling or increase the recovery of waste components.

Components Recovery: material and energy recovery of used products or waste in the economic system by applying certain technological process or burning.

Storage: storing the waste by its producers within the facilities and its operation for a maximum of three years, in a way which excludes the threat to the environment and human health.

Landfill: location of waste disposal for the purpose of final disposal on the surface or below the surface of the land.

Waste disposal: any treatment process or disposal of waste in accordance with the Law.

Processing: any process of transformation or removal of waste equipment under the Law on Waste Management, after the waste equipment was handed over to the treatment facility to prevent pollution.

Recycling: reuse of waste materials in the production for the original purpose or for other purposes, except energy processing.

Storage: a building or part of the building used by the manufacturer or importer, or in their name or on their behalf by another person, governed for waste equipment download and for temporary storage before handing in treatment facility.

System operator: legal entity on which the distributors or importers transferred the duty for management and waste equipment disposal.

Self-processing: processing (recycle, incineration for energy purposes, composting ...) waste that you generate yourself and on the location of your company.

Production waste: waste generated in the production process in industry, crafts and other processes, and its composition and properties differ from municipal wastes. Residues from the manufacturing process that are used in the production process of the same manufacturer are not considered production waste.

Waste producer: any person whose activity generates waste (original producer) and / or which by the previous treatment, mixing or other treatment, changes the composition or characteristics of waste.

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih беретки 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорне особе /Responsible persons:

Шевала Корачевић, шеф одсјека за транспорт, животну средину, енергију и регионалне статистике
Sevala Korajcevic, Head of Transport, Environment, Energy and Regional Statistics Department

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, General Director

Саопштење приредили: Алма Џанановић
Prepared by: Alma Džananović

 Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.